

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет управління фінансами та бізнесу
Кафедра публічного адміністрування та управління бізнесом

Затверджено

на засіданні кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом факультету управління фінансами та бізнесу Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31.08. 2022 р.)

Завідувач кафедри

_____ Г.О. Комарницька

Силабус

з навчальної дисципліни

«Управління конкурентною політикою»,

що викладається в межах ОПП (ОПН) «Публічного адміністрування і управління бізнесом» першого

(бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів з

спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»

спеціалізації «Публічне адміністрування та управління бізнесом»

(денна форма навчання)

Львів 2022 р.

Назва дисципліни	Управління конкурентною політикою
Адреса викладання дисципліни	Львів, вул. Коперника, 3
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет управління фінансами та бізнесу, кафедра публічного адміністрування та управління бізнесом
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	галузь знань: 28 «Публічне управління та адміністрування», спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»
Викладачі дисципліни	Васьківська Катерина Володимирівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом
Контактна інформація викладачів	prokopyshakv@gmail.com вул. Коперника, 3, км. 501
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Понеділок, 15:00-17:50 год., факультет управління фінансами та бізнесу, кафедра публічного адміністрування та управління бізнесом, ауд. 501.
Сторінка курсу	financial.lnu.edu.ua
Інформація про дисципліну	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб формувати у майбутніх бакалаврів сучасне системне мислення та комплекс спеціальних вмінь, практичних знань і навичок у галузі організації процесу управління конкурентною політикою. Тому у курсі представлено як огляд теоретичних основ конкурентної політики в системі інструментів державного регулювання економіки та методи оцінки конкурентоспроможності, так і обґрунтування вибору стратегії як інструмента управління конкурентною політикою та організаційно-економічне забезпечення управління конкурентною політикою на підприємствах.
Коротка анотація дисципліни	«Управління конкурентною політикою» – дисципліна, яка вивчається при підготовці фахівців з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування». Невід'ємною складовою соціально орієнтованої ринкової економіки є ефективно функціонуюча ланка реальної економіки – підприємства. Формування та забезпечення конкурентоспроможності української економіки та її ефективне інтегрування у світове економічне співтовариство неможливе без ефективного управління проектною діяльністю.
Мета та цілі дисципліни	Метою дисципліни «Управління конкурентною політикою» є формування у студентів теоретичних знань та практичних навичок щодо управління конкурентною політикою в сучасних умовах господарювання. Основними завданнями, які мають бути вирішені у процесі вивчення дисципліни, є: - формування у студентів вмінь засвоєння студентами термінологічного апарату у сфері конкуренції; проведення конкурентного аналізу; - прийняття рішень стосовно способів ведення конкурентної боротьби; - ознайомлення та практична апробація маркетингової інформації; - оволодіння методикою аналізу конкурентоспроможності об'єкту.
Література для вивчення дисципліни	Основна література 1. Борисенко З.М. Основи конкурентної політики: Підручник К.: Таксон, 2015. 704 с.

	<p>2. Дмитрієв І.А., Кирчата І. М., Шершенюк О.М. Конкурентоспроможність підприємства: навчальний посібник. ФОП Бровін О.В. 2020. 340 с.</p> <p>3. Теоретичні, методологічні та практичні аспекти конкурентоспроможності підприємств : монографія. За загальною редакцією професора О.Г. Янкового. Одеса, Атлант, 2017. 514 с.</p> <p>4. Проект Загальнодержавної програми розвитку конкуренції в Україні на 2014-2024 рр. URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=48634</p> <p>Додаткова література</p> <p>5. Бакалінська О. Антимонопольний контроль обміну інформацією між конкурентами. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2018. № 2. С. 41—51.</p> <p>6. Герасименко А.Г. Конкурентна політика: економічний зміст та напрями вдосконалення. Стратегія розвитку України. Економіка, соціологія, право. 2014. №1. С. 27—33.</p> <p>7. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Управління конкурентоспроможністю підприємства» для здобувачів вищої освіти всі спеціальностей НУВГП денної та заочної форми навчання / Швець Ф.Д., Андрійцьо-Рузаєва А.Ю. Рівне: НУВГП, 2019. 51 с.</p> <p>8. Лагутін В. Конкурентна політика держави: механізм реалізації. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2016. № 4. С. 22—37.</p> <p>9. Лагутін В. Ефекти державного регулювання економіки в умовах євроінтеграції України. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2017. № 6. С. 5—23.</p> <p>10. Швидка Т. І. Антиконтурентні узгоджені дії, або картельні змови (небезпечні наслідки та проблеми притягнення до відповідальності). Економічна теорія та право. 2018. № 3. С. 119—131.</p> <p>11. Уманців Ю.М. Економічна політика держави за умов глобальних трансформацій. Економіка України. 2018. № 9. С. 37—49.</p> <p>12. Яременко О. Л. Суперечливий вплив інституційних реформ на функціонування економіки. Економіка України. 2018. № 11—12. С. 3—18.</p>
Обсяг курсу	150 годин, 5 кредитів
Очікувані результати навчання	<p>За умов успішного виконання вимог щодо опанування науки студент набуде компетентностей:</p> <p>Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p>Загальні компетентності :</p> <p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК03. Здатність розробляти та управляти проектами.</p>

ЗК04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.

ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.

ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності:

СК01. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.

СК02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

СК03. Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування.

СК04. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК06. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України.

СК07. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

СК08. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях. СК09. Здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування.

СК11. Здатність забезпечувати належний рівень якості управлінських та адміністративних продуктів, послуг чи процесів.

СК12. Здатність аналізувати діяльність інституцій державного та корпоративного секторів на предмет корупційних дій

СК13. Здатність до державно-приватного співробітництва в процесах вироблення, реалізації та оцінювання публічної політики в площині перетину сфер управління, економіки, публічної діяльності.

Програмні результати навчання

студент повинен знати:

ПРН01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.

ПРН02. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.

ПРН03. Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції.

ПРН06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально-організаційних структур.

уміти:

ПРН08. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні

	<p>технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.</p> <p>ПРН10. Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності.</p> <p>ПРН12. Планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків.</p> <p>ПРН13. Уміти аналізувати політику та організаційні форми залучення громадськості до процесів ефективного урядування, уміння організовувати моніторинг діяльності публічної організації, формувати систему показників та критеріїв, здійснювати їх ідентифікацію.</p> <p>ПРН14. Розробляти систему заходів інституційного характеру, спрямовану на підвищення ефективності залучення приватних партнерів до будівництва і експлуатації інфраструктурних проектів та залучення інвестицій, як одним із пріоритетних напрямків діяльності громад, розвиток державно-приватної співпраці.</p>
Ключові слова	Конкурентна політика, конкурентоспроможність, управління конкурентною політикою, концепція, стратегія, конкурентні переваги.
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем даної дисципліни.
Теми	<p>Тема 1. Управління конкурентною політикою як складова економічної політики держави</p> <p>Тема 2. Суть, значення конкуренції та конкурентоспроможності</p> <p>Тема 3. Конкурентна політика держави</p> <p>Тема 4. Конкурентна політика в системі інструментів державного регулювання економіки</p> <p>Тема 5. Методи оцінки конкурентоспроможності</p> <p>Тема 6. Діагностика управління конкурентною політикою підприємства</p> <p>Тема 7. Обґрунтування вибору стратегії як інструмента управління конкурентною політикою</p> <p>Тема 8. Організаційно-економічне забезпечення теми управління конкурентною політикою</p> <p>Тема 9. Конкурентна політика та політика у сфері малого та середнього бізнесу.</p> <p>Тема 10. Конкурентна політика ЄС: напрями управління.</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін: економічна теорія, основи менеджменту, менеджмент, економіка підприємств, фінансове посередництво, достатніх для сприйняття категоріального апарату щодо управління змінами в бізнес середовищі
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	При читанні лекцій використовується мультимедійна презентація. Практичні заняття проводяться з використанням інтерактивних форм і методів навчання (ситуаційні вправи, робота в парах, малих групах, рольові ігри та ін.).
Необхідне обладнання	Викладання курсу вимагає мультимедійного забезпечення.
Критерії оцінювання (окремо для кожного)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: <ul style="list-style-type: none"> практичні заняття: максимальна кількість балів 40

<p>виду навчальної діяльності)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • індивідуальна науково-дослідна робота: максимальна кількість балів 10 • іспит: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50 <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (реферати, вирішення ситуаційних вправ, кейсів).</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на практичних заняттях, поточному тестуванні, самостійній роботі. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до оцінки знань</p>	<p>Наводиться перелік питань та завдань для проведення підсумкової оцінки знань. З навчально методичним комплексом з даної дисципліни можна ознайомитись на сайті факультету: financial.lnu.edu.ua</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

Схема курсу
«Управління конкурентною політикою»

№ п/п	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література	Завдання, год	Термін виконання (тиж)
1	<p>Тема 1. Управління конкурентною політикою як складова економічної політики держави</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конкурентна політика як складова частина економічної політики будь-якої сучасної держави. 2. Складність процесу функціонування та розвитку конкурентних відносин. Основні правила конкурентної поведінки суб'єктів господарювання. 3. Державна конкурентна політика. 4. Сприяння і заохочення конкуренції - основа сучасної конкурентної політики. 5. Конкурентне законодавство як правова основа конкурентної політики. 6. Конституційне значення конкурентної політики. <p>Конкурентна політика як складова частина економічної політики будь-якої сучасної держави. Складність процесу функціонування та розвитку конкурентних відносин. Основні правила конкурентної поведінки суб'єктів господарювання.</p>	<p>Лекція, практичне заняття, індивідуальна науково-дослідна робота, робота в групах, самостійна робота</p>	<p>Література: [1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9]</p>	<p>Л-2 П-1 С-10</p>	<p>Згідно розкладу</p>
2	<p>Тема 2. Суть, значення конкуренції та конкурентоспроможності</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, функції, види і фактори конкуренції. 2. Конкурентоспроможність, основні фактори. Класифікація поняття «конкурентоспроможність». <p>Зв'язок конкурентоспроможності з</p>	<p>Лекція, практичне заняття, індивідуальна науково-дослідна робота, робота в групах, самостійна робота</p>	<p>Література: [1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; 10;]</p>	<p>Л-2 П-1 С-10</p>	<p>Згідно розкладу</p>

	іншими категоріями теорії конкуренції. 3. Стратегічний потенціал як основа забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Сутність і функції конкуренції. Види і фактори конкуренції. Конкурентоспроможність, основні фактори. Класифікація поняття «конкурентоспроможність».				
3.	Тема 3. Конкурентна політика держави План 1. Політика розвитку конкуренції. 2. Особливості розвитку конкуренції. 3. Методи конкурентної політики держави: організаційно-контролюючі; адміністративно-імперативні; профілактично-роз'яснювальні. 4. Засоби конкурентної політики держави. Розвиток конкуренції відображається через поліпшення показників, що характеризують стан і динаміку конкурентного середовища на вітчизняних товарних ринках.	Лекція, практичне заняття, індивідуальна науково-дослідна робота, робота в групах, самостійна робота	Література: [1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; 11, 12]	Л-2 П-1 С-10	Згідно розкладу
4	Тема 4. Конкурентна політика в системі інструментів державного регулювання економіки План 1. Конкурентна політика як одна з форм державного регулювання національної економіки. 2. Конкурентна політика - один із найскладніших видів економічної політики. 3. Конкурентна політика як складова економічної політики держави. 4. Суть конкурентного регулювання. Конкурентна політика як складова економічної політики держави. Конкурентна політика держави сприяє	Лекція, практичне заняття, індивідуальна науково-дослідна робота, робота в групах, самостійна робота	Література: [1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12]	Л-2 П-1 С-10	Згідно розкладу

	економічній конкуренції, заохочуючи або змушуючи незалежних покупців і продавців вступати у конкуренцію на ринку.				
5	<p>Тема 5. Методи оцінки конкурентоспроможності</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методичні підходи до оцінки конкурентоспроможності. 2. Якісні методи оцінювання. 3. Кількісні методи. 4. Спеціальні методи оцінки. 5. Комплексні методи. 6. Основні принципи оцінки конкурентоспроможності. 7. Оцінка конкурентоспроможності інтегрованих структур бізнесу та суб'єктів господарювання. <p>Методичні підходи до оцінки конкурентоспроможності. Якісні методи оцінювання. Кількісні методи, що дають змогу оцінювати реальні шанси суб'єкта господарювання у конкурентній боротьбі.</p>	Лекція, практичне заняття, індивідуальна науково-дослідна робота, робота в групах, самостійна робота	Література: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12]	Л-4 П-2 С-10	Згідно розкладу
6	<p>Тема 6. Діагностика управління конкурентною політикою підприємства</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз діяльності конкурентів як діюча система контролю й аналізу підприємств-конкурентів. 2. Виявлення сильних і слабких сторін конкурентів. 3. Розробка стратегії й тактики конкурентної поведінки на ринку. 4. Оцінка конкурентного середовища підприємства. 5. Напрями оцінки стратегічного потенціалу підприємства. 6. Методичні основи оцінювання конкурентних переваг підприємства. <p>Аналіз діяльності конкурентів як діюча система контролю й</p>	Лекція, практичне заняття, індивідуальна науково-дослідна робота, робота в групах, самостійна робота	Література: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12].	Л-4 П-2 С-10	Згідно розкладу

	аналізу підприємств-конкурентів, метою якої є визначення їх позицій, виявлення сильних і слабких сторін їх діяльності, оцінка власних можливостей.				
7	<p>Тема 7. Обґрунтування вибору стратегії як інструмента управління конкурентною політикою</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конкурентна стратегія як концепція й система. 2. Основна мета конкурентної стратегії. 3. Умови формування конкурентної стратегії. 4. Стратегічна мета підприємства. 5. Вибір конкурентної стратегії. 6. Модель розвитку стратегічного потенціалу підприємства. 7. Моделювання конкурентної боротьби інтегрованих структур бізнесу. <p>Конкурентна стратегія як концепція й система підпорядкованих їй дій підприємства, спрямованих на досягнення кінцевих цілей, що передбачають як довгострокові дії, від яких залежать майбутні конкурентні можливості підприємства.</p>	Лекція, практичне заняття, індивідуальна науково-дослідна робота, робота в групах, самостійна робота	Література: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 12]	Л-4 П-2 С-12	Згідно розкладу
8	<p>Тема 8. Організаційно-економічне забезпечення теми управління конкурентною політикою</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація моніторингу конкурентного середовища. 2. Моніторинг конкурентного середовища підприємства як комплекс взаємозалежних дій. 3. Мета організації системи моніторингу. Основні завдання моніторингу конкурентного середовища. Предметна сфера моніторингу конкурентного середовища. 	Лекція, практичне заняття, індивідуальна науково-дослідна робота, робота в групах, самостійна робота	Література: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12]	Л-4 П-2 С-10	Згідно розкладу

	<p>4. Формування системи стратегічного контролю підприємства.</p> <p>5. Механізм управління конкурентними ризиками. Моніторинг конкурентних переваг.</p> <p>6. Розробка системи заходів щодо підтримки й розвитку конкурентних переваг.</p> <p>Організація моніторингу конкурентного середовища. Моніторинг конкурентного середовища підприємства як комплекс взаємозалежних дій, спрямованих на постійний контроль за станом факторів конкурентного середовища суб'єкта господарювання й розробку способів адаптації до їх змін, що ґрунтуються на своєчасній оцінці і прогнозуванні ключових процесів.</p>				
9	<p>Тема 9. Конкурентна політика та політика у сфері малого та середнього бізнесу.</p> <p>План</p> <p>1. Взаємозв'язок сучасної державної політики у сфері малого та середнього бізнесу з конкурентною політикою.</p> <p>2. «Деолігархізація», «детронізація олігархів» та «відкриття природних монополій», їх суть, значення.</p> <p>3.Значення конкурентної політики та політики у сфері малого та середнього бізнесу в розвитку економіки.</p> <p>4. Ефективність конкуренції на ринках, де домінують МСП.</p> <p>5. Динаміка взаємовідносин між МСП і великими компаніями та механізм формування конкурентної політики.</p> <p>Взаємозв'язок сучасної державної політики у сфері малого та середнього бізнесу з конкурентною політикою. «Деолігархізація», «детронізація олігархів» та</p>	<p>Лекція, практичне заняття, індивідуальна науково-дослідна робота, робота в групах, самостійна робота</p>	<p>Література: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12]</p>	<p>Л-4 П-2 С-10</p>	<p>Згідно розкладу</p>

	«відкриття природних монополій», їх суть, значення.				
10	<p>Тема 10. Конкурентна політика ЄС: напрями управління.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія формування спільної конкурентної політики ЄС. 2. Адаптація українського законодавства до правил ЄС. 3. Дослідження правових засад співробітництва України та Європейського Союзу з питань захисту конкуренції. 4. Визначення прогалини українського конкурентного законодавства. 5. Перспективи і тенденції розвитку правового забезпечення захисту конкуренції в Україні. 6. Імплементация положень законодавства ЄС щодо вертикальних угод. <p>Історія формування спільної конкурентної політики ЄС. Адаптація українського законодавства до правил ЄС. Дослідження правових засад співробітництва України та Європейського Союзу з питань захисту конкуренції відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.</p>	Лекція, практичне заняття, індивідуальна науково-дослідна робота, робота в групах, самостійна робота	Література: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12]	Л-4 П-2 С-10	Згідно розкладу
				150	